

Оціночний індекс (I,ам) який в деякій мірі характеризує багатоплідність і молочність свиноматок на фоні певної групи тварин, найвищий був у IV групи (109,0), що на 13,5% більше порівняно з чистопородним поєднанням великої білої породи, дещо нижчий показник цього індексу мали свиноматки III і II групи (100,02 та 99,11 одиниці).

На підставі отриманих даних можна зробити висновок про високу відтворювальну здатність маток великої білої породи при схрещуванні порівняно з чистопородним розведенням.

Результати проведених досліджень щодо вивчення відтворювальної якості свиноматок при різних методах розведення в умовах базового господарства показують, що ідтворювальні якості змінювалися по різному, залежно від поєднання вихідних генотипів, за масою гнізда при відлученні, найкращими виявились матки великої білої породи покриті кнурами породи дюрк – 191,31 кг.

На основі проведеного аналізу продуктивних якостей свиней великої білої породи при різних методах розведення в умовах ТзДВ «ім. Т.Г. Шевченка» Новоодеського району Миколаївської області пропонуємо використовувати свиноматок великої білої породи в якості материнської форми в поєднаннях з кнурами різних генотипів.

УДК 338.432:639.312 (477)

Кібиш Д.С., студент II курсу магістратури спеціальності «Водні біоресурси»*

НУБіП, м. Київ, Україна

БІОЛОГІЧНА ВАРТІСТЬ ТА ГОСПОДАРСЬКА ЦІННІСТЬ ВЕСЛОНОСА (*POLYODON SPATHULA WALB.*) І ЕФЕКТИВНІСТЬ ЙОГО ВИРОЩУВАННЯ У СТАВОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ УКРАЇНИ

На сучасному етапі розвитку вітчизняного рибництва постає потреба виявлення резервів для його подальшої інтенсифікації. Основна проблема полягає у пошуку нових економічно виправданих підходів до ведення рибного господарства, зниження собівартості рибної продукції з одночасним підвищенням її якості. Важливе значення при цьому має освоєння і введення в аквакультуру нових видів риб з високими темпами росту, підвищеною плодючістю, поживністю та гарними смаковими якостями. Акліматизація таких цінних видів може сприяти більш повному освоєнню біотопів місцевих водойм, їхніх кормових ресурсів,

* Науковий керівник – Дудник С.В., кандидат біологічних наук, доцент

пригніченню непромислових і шкідливих видів і, тим самим, сприяти підвищенню їх рибопродуктивності й біопродуктивності загалом.

У зв'язку з цим метою нашої роботи було встановлення господарської цінності і біологічної вартості нового об'єкта рибництва – веслоноса, який розглядається як особливо перспективний вид для акліматизаційних робіт у внутрішніх водоймах України та дослідження ефективності його вирощування у ставових господарствах.

Об'єктивним методом визначення господарської цінності інтродуцентів є встановлення біохімічного складу їхніх їстівних частин та порівняння його з вимогами стандартів якості харчових продуктів.

Біологічна вартість інтродуцентів визначається їхніми продуктивними можливостями за соматичним коефіцієнтом продуктивності, швидкістю дозрівання для забезпечення потомства та положенням у трофічному ланцюзі обраної водойми.

Веслонос (*Polyodon spathula* Walb.) – єдиний представник ряду осетроподібних, який використовується для акліматизаційних робіт в Україні. Це швидкоростуча риба, що досягає маси понад 70 кг та довжини більше 2 м. Природний ареал його поширення – басейни рік Міссісіпі та Міссурі. Основу живлення веслоноса складає сестон, що ще більш посилює його екологічне значення для наших водойм, оскільки він використовує маловживані кормові ресурси та сприяє очищенню води від надлишку детриту.

Високі смакові якості веслоноса, м'ясо якого подібне до м'яса білуги, і делікатесна ікра, що прирівнюється до ікри осетрових риб, дозволяють віднести його до числа найбільш господарсько цінних прісноводних риб планети. З віком по мірі збільшення маси тіла риб у м'ясі спостерігається закономірне зниження вологи, одночасно збільшується кількість сухої речовини, жиру, білку, зростає енергетична цінність м'яса (табл.1).

Таблиця 1.

Біохімічний склад (у % сирової речовини) та калорійність м'яса веслоноса

Вік риб	Маса риб, кг	Волога, %	Суша речовина, %	Жир, %	Білок, %	Вуглеводи, %	Мінеральні речовини, %	Енергетична цінність, ккал / 100 г
цьоголітки	0,1	80,0	20,0	1,9	13,5	0,8	1,4	73,3
дволітки	1,0	78,0	22,0	2,3	17,5	0,8	1,4	93,3
трилітки	2,2	77,7	22,3	2,9	18,1	0,6	0,8	100,9
чотирилітки	3,5	74,4	25,7	4,1	20,0	0,6	1,0	118,8

Для товарного вирощування доцільно використовувати веслоноса масою не менше 2 кг.

Аналіз вирощування веслоноса у рибничих господарствах України [1] показує можливість його довготривалого інтенсивного росту. Для попередньої оцінки продуктивних можливостей веслоноса використовуються середні розмірно-вагові показники різних вікових груп (табл. 2).

Таблиця 2.

Середні розмірно-вагові показники веслоноса різних вікових груп

Вік риби, роки	Самки		Самці	
	довжина тіла, см	маса тіла, г	довжина тіла, см	маса тіла, г
0⁺	33	102	33	98
1⁺	75	1250	70	1000
2⁺	86,5	3125	80,5	2000
3⁺	106	4700	93	3625
4⁺	109	6530	105	5154
5⁺	122	6818	124	8000

В умовах ставових господарств України товарного веслоноса масою 2-3 кг можна отримувати як на другому, так і на першому році вирощування. Отримання товарних дволіток з масою понад 2 кг можливе лише за наявності великого посадкового матеріалу з середньою масою не менше 500 – 600 г. У зв'язку з цим, ставові рибгоспи більшості регіонів України орієнтуються, в основному, на трилітній цикл вирощування товарного веслоноса.

Для ефективного використання площі ставового фонду господарства веслоноса, як правило, вирощують у полікультурі з коропом, білим товстолобом або білим амуром.

Виходячи з вищенаведеного матеріалу, можна стверджувати, що веслоніс є господарсько цінним об'єктом для рибництва і достатньо рентабельним з точки зору біологічної вартості. Ефективність вирощування його у ставових господарствах висока.

Список використаних джерел

1. Онученко О.В. Основи рибогосподарського освоєння веслоноса *Poliodon spathula* Walbaum /О.В. Онученко, О.М. Третяк, О.В. Кулешов – К.: Вища освіта, 2003. – 111 с.